

Zábavné přírodniny

Sluňákov

Centrum ekologických aktivit
města Olomouce, o.p.s.

Text: Monika Tošenovská, Monika Vraštilová

Zima je za dveřmi a venku je už většinou nevládně. Sem tam ještě vykoukne zlaté sluníčko, prozáří barevné listí a je báječně kochat se na procházkách přírodou, nasávat poslední hřejivé paprsky a nadšeně sbírat podzimní plody do kapes či košíků. Někdy je i zábavné vyběhnout v pláštěnce a gumákách do dešťových kapek a louží, zabalit se do teplého oblečení a vydat se na dobrodružnou výpravu do lesa třeba za stopováním zvěře v blátě, nebo uhánět ve větru s drakem na provázku. Někdy se ale vítr dere pod kabát, zima leze pod nehty, vlhko spouští z nosu rýmu a je tedy příjemnější se schovat v teploučkém domově a hledat jinou zábavu. Pak je ten správný čas vysypat všechny ty poklady nasbírané během léta a hezkých podzimních dnů a pustit se do tvoření! Připravte si tedy náradí, barvičky, lepidlo a dobrou náladu... A s chutí do toho!

Hračky

Pro děti jsou bezesporu nejoblíbenějším dárkem hračky. Ty ručně vyrobené mohou potěšit dvojnásob a zaručeně budou malým ručkám příjemné na dotyk! Vyřezejte například dřevěné autíčko, stlučte pomocí hřebíků polínka v roztomilou panenku nebo sestavte kolotoč nad postýlku pro malé děti třeba z přírodninových zvířátek (z různých semínek, skořápek a peříček)...

Společenské hry

Vyrobte si něco, čím se můžete během pochmurných dnů rozveselit nejen sami, ale i s kamarády či rodinou. Mohou to být třeba piškvorky z kaštanů, pexeso namalované na kamenech či kolečkách nařezaných z polínek, figurky do deskových her vytvořené z různých přírodnin nebo třeba příběhové kameny, které podpoří vaši fantazii. Stačí na kameny/kaštany namalovat různé obrázky akrylovými barvami (můžete ještě přelakovat). Kameny pak střídavě losujete a vymýšlejte podle obrázků návažný příběh. Určitě si s nimi užijete spoustu legrace!

Loutky

A když už budete v tom vymyšlení příběhů, můžete kamarády a rodinu pobavit kulturním zážitkem – zahrát jim divadelní představení s vlastnoručně vyrobenými loutkami! Vyrobt je jednoduše z papíru a ozdobte přírodninami či je celé pospojíte z přírodnin.

Dárky

Když vytvořené dekorace někomu věnujete, určitě uděláte radost! Ještě lepší je darovat něco praktického či užitečného. Třeba fotorámeček, figurku z mušlí jako těžítka či magnetku, sněžítka, záložku do knihy... I toto vše lze vyrobit z přírodnin!

Hudební nástroje

Skvělým kulturním zážitkem a zábavou zároveň může být i uspořádání koncertu či karaoke. Připravte si k tomu hudební nástroje vyrobené z přírodnin. Hodit se vám může například jednoduché drhlo (silnější polínko zabruste na koncích a udělejte do něj podél jedné strany pilníkem pravidelné zářezy; zvuk vydává vedením tenkého klacíku přes zářezy), štěrchátko (z kaštanů, ulit, ořechových skořápek...), kastaněty (z ořechových skořápek)...

Odreagujte stres

Nestačí vám tvoření k tomu, abyste se uvolnili a zbavili se stresu? Tak si ještě třeba poskládejte nebo nalepte semínkové či listové mandaly, staňte se malířem abstraktních obrazů s použitím přírodního štětce (stačí do barvy namočit větvičku z tůje, svazek trávy...) nebo si navzájem s někým blízkým poskládejte na ruku natřenou krémem dočasný obrázek ze semínek... Polechtá vás to nejen na dlani, ale i u srdce ☺

Pomůcky do školy a školky

Hudební nástroje lze vyrábět i využít s kamarády ve škole či školce. Podobně si můžete přírodninami zpříjemnit vyučování ale i mimo hudební výchovu. Pro nejmenší děti nakreslete šablony jednoduchých tvarů a nechte je tvary vyskládat z různých přírodnin. Pro větší děti vyrobte třeba abecedu napsanou na kamínky, kolečka z polínek či kaštiny a skládejte slova – ať už česká, anglická či z jiného jazyka – hned bude trénink zábavnější a slovíčka si lépe zapamatujete, když vám „projdou pod prsty“. Stejně si můžete vyrobit pexeso do cizích jazyků se slovíčky či jen obrázky – ale pak si můžete nalezený pár ponechat jen tehdy, pokud znáte správné cizí slovíčko k obrázku! Do matematiky si vyrobte třeba šiškové počítadlo nebo připravte kartičky s čísly a hromadu různých přírodnin (klacíky, ulity, mušle, různá semena...), které budete ve správném počtu ke kartičkám přiřazovat. V hodině přírodopisu ponořte kameny do barev a vytvořte model sluneční soustavy nebo na kameny namalujte třeba orgány a pokuste se je správně umístit do člověka nakresleného na tvrdém papíru.

Dekorace

Doma i ve škole lze tvořit spoustu dekorací, ať už podzimních, nebo už třeba i vánočních – však než se nadějeme, Vánoce budou tu! Tipů na různé ozdoby nejdete na internetu i v knihách hromadu. Mohou to být třeba lampiony, svícný, ozdoby na vánoční stromeček, dekorativní figurky, ozdoby do oken...

Tipy

Kromě přírodních materiálů se snažte používat co nejméně těch kupovaných – porozhlídněte se doma a využijte „odpadní“ materiál – roličky od toaletního papíru, plata od vajec, pet víčka, staré krabice, zbytky látek a vlny... Upotřebíte tak něco, co zbytečně leží doma nevyužité – trochu tedy uklidíte a zároveň ušetříte množství odpadu – tedy pomůžete přírodě. I při samotném tvoření zkuste myslet ekologicky – pokud to půjde, využijte třeba místo chemického lepidla či tavné pistolky spojování voskem či škrobovým lepidlem. Máte sami nějaké tipy na „eko-vyrábění“? Neváhejte nám je poslat! Nejrychlejšího rádce odměníme překvapením pro domácí tvoření ☺ (monika.tosenovska@slunakov.cz)

Zdroj obrázků: <https://cz.pinterest.com> (+ foto Monika Tošenovská)

Příběh fotografie z titulní strany

Každý snímek fotografa přírody má svůj příběh. Je tomu stejně jako u lovců se zbraní, kteří loví zvěř pro trofej. Zvíře se musí vystopovat a potom se k němu přiblížit. U fotografů je to složitější, protože jejich lov vyžaduje také určité světelné podmínky, aby byl snímek zdařilý. Především u fotografií jelení zvěře v období říje to není v mnoha případech lehké. Jeleni se zdržují v houštinách a na otevřené plochy vychází často až v poledne.

Snímek, který byl předurčen pro obálku Naší přírody, je zajímavý nejen tím, že se podařilo získat dobrý snímek velkého jelena, ale než mi dovolil zmáčknout spoušť, tak tomu předcházelo mnoho hodin strávených uprostřed přírody. Uviděl jsem tohoto jelena v podhůří Šumavy ještě před říjí, a tehdy jsem si usmyslel, že jej určitě musím nafotografovat. Ovšem, když přišlo období říje, tak na místech, kde jsem jelena poprvé uviděl, se zdržoval i s laněmi úplně jiný jelen. „Můj“ jelen se prostě ztratil. Jde o běžnou věc, protože jeleni v období říje putují za laněmi i desítky kilometrů. Já stále chodil na ono místo, ale jelena s mohutným parožím jsem nespatriil. Již jsem se s ním v myšlenkách rozloučil a dál lovil snímky jiných jelenů. Na konci jelení říje jsem znovu byl

na „jelenech“, a najednou – nechtěl jsem věřit svým očím, když mi na jiné říjiště přišel „můj“ známý jelen. Měl u sebe šest laní. Opatrně jsem slezl z posedu, kde jsem čekal tři a půl hodiny, a plížil se ještě blíže ke skupince zvěře, abych mohl pořídit snímek. Pomalu jsem postupoval chvíli skrčený, chvíli jsem lezl i po kolenou, jen abych se dostal nepozorovaně ještě blíže. Jelen už netroubil, jen bedlivě střežil své laně, které stále obíhal, aby mu žádná z nich neutekla. Celá skupinka zvěře byla na pasece, kde všichni ukusovali trávu. Nevím, jak dlouho mi cesta z posedu porostem trvala, ale najednou jsem byl v takové pozici, že jsem již na jelena dobře viděl. Otočil se vpravo, potom zase vlevo, jako by mi chtěl ukázat své mohutné tmavé paroží, které mělo na výsadách do běla obroušené hroty. Hlavu jelena obklopovala vysoká tráva a v pozadí byl vysoký les. Byl to obraz jako z ateliéru lesa. Pořídil jsem několik snímků. Ne všechny byly dokonalé, ale to už je úděl fotografa... Na některém záběru měl jelen zavřené oko, na jiném zase vadila vysoká tráva, ale nakonec zbyl jeden nebo dva snímky, které uspokojily moji vášeň. A toto je jeden z nich...

Jaromír Zumr
fotograf přírody